

SZABOLCS

Fő szerkesztő: **Dr. KOMJÁTHY KÁZMÉR**

TÁRSADALMI HETILAP.

Felelős szerkesztő: **SZALAY BÉLA**

ELŐFIZETÉSI ÁRA: EGÉSZ ÉVRE 8 KORONA. EGYES SZÁM 16 FILLÉR.

MEGJELENIK MINDEN HÉTFŐN. — HIRDETÉSEK NÉGYZETCENTI-

TANITÓKNAK ÉS JEGYZŐKNEK EGÉSZ ÉVRE 4 KORONA.

MÉTERE 5 FILLÉR; TÖBBSZÖRI KÖZLÉSNEK ÁRENGEDMÉNY.

TELEFONSZÁM: 284.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: BETHLEN-UTCZA 12. SZÁM.

TELEFONSZÁM: 284

Tüdővész elleni védekezés Nyiregyházán.

Valamikor az egyiptomi rabszolga az „Egészség, élet s erő” szavakkal köszöntette minden nap reggelén urát... Az egészségen volt a hangsúly; — az volt a legföltettebb kincs minden időben. Nemcsak Payot Gyula írta bensőséggel, hogy: az egészség az egyensúlyban levő organizmus diadaléneke — s hogy az egészség az a számjegy, mely az élet nullája elé téve annak értéket ad, de mi is tudjuk, érezzük s tapasztaljuk, különösen akkor, — amikor hiányzik ez a legdrágább kincs.

Ezerfajta az emberi test ellensége, — de ezek közül legveszedelmesebb, legborzalmasabb: a tüdővész. Oly vése ez ma a társadalomnak, mint régen a kolera, vagy pestis. Ma a halálesetek $\frac{1}{7}$ részének okozója a tuberkulózis. Már Hyppokrates megfigyelte, hogy a kultúra emelkedése, a

létért való küzdelem kemény harca és az erkölcsi alaptól való eltévelyedés, — meg ezen veszedelmes kór között szerves összefüggés van. A történelem bizonyosága szerint is Athénben Perikles idejében, Rómában Augusztus császár uralkodása alatt, Franciaországban XIV. és XVI. Lajos korában öltött nagy alakot a tuberkulózis pusztítása. Mert tény és való, hogy akkor, amikor a tuhajtott s igazi erkölcsi tartalom nélkül szükölködő műveltség és haladás megtanítja élni és a legraffináltabb módon élvezni az embert, — a test ellenálló képessége elvész annyira, hogy minden senyvesztő ragály s betegség lakhelyévé válik. Itt tartunk ma is.

Érthető az a feljajdulás, természetesnek mondható az a széleskörű, tetemes anyagi áldozatok igénybevételével megindult társadalmi akció, mely a tömegeket gyilkoló tuberkulózis terjedésének megakadályozására mindent megtesz, hogy mi menthető — mentse

s mi már elveszett, legalább fertőző miazmáival újabb generáció elsenyvedő romlásának okozója ne legyen!

A József kir. herceg Sanatórium Egylet is, a maga országossá vált lelkes akciójával ezt célozza. Ismertté, általánossá akarván tenni országszerte e vész elleni védekezést: szanatóriumi fiókok szervezésére törekedett a vidékeken. És az ez irányban megindult mozgalom sikere nem is maradt el. Ma már mondhatni: minden nagyobb városban megtaláljuk a szanatórium helyi fiókját, melynek révén az ország vidékei bekapcsolódtak a központi szervezetbe s minden vonatkozásban részesei lettek a tüdővész elleni akciónak.

Nyiregyháza sem maradt hátra ez emberbaráti mozgalomban. Humánusan gondolkozó, lelkes hölgyei, élén Kovách Eleknevel, 1907 ben megalakították a József kir. herceg Sanatórium Egyesület nyiregyházi fiókját. Működése e szervezetnek mind mai napig

A gyilkos.

Írta: **Lara.**

Mondhatom, nagyszerű volt a vacsora; de a szakácsnő igyekezete, meg a magyaros vendéglátás megnyilatkozása nem is veszett kárba, mert farkas-étvágygal ettem végig minden fogást. Az ördögbe, hát hogy is ne, mikor egy egész hónapig, tehát tanulmányutam alatt a vendéglők gyomorrontó étkein kinlódtam s én — tudj, Isten — annyira irtózom a vendéglői kosztól; mindig az jár az eszemben, hogy micsoda piszkot etetnek most meg velem.

Vacsora után — olyan kedves nyári est volt — kvaterkázás közben azt mondja a nagybátyám, hogy gyerünk a pincébe! Élénk helyesléssel fogadtuk az indítványt s mi férfiak — ilyen helyre nem való az asszony — menten felszedelőzködtünk s felballagtunk az Avasra.

A pince, melyet jelenlétünkkel megtisz-

teltünk, kívülről olyan semmitmondó volt, azonban annál többet mondott a belseje, illetőleg annál többet mondottunk mi, mikor két sorjával hordókkal kibélelt belsejét meglátva, a megelégedés önkénytelenül ajkunkra tört. Házi, illetőleg pincegazdánk dicséretére legyen mondva, a hordók nem voltak üresek, de finomnál finomabb borokkal tele s nagybátyám, mintha saját családfájáról lenne szó, melyeknek tartalma hol és mikor látott szőlőbogyók alakjában napvilágot, könyv nélkül tudta.

Helyet foglaltunk az asztal mellett s előkerültek a poharak is, mindmegannyi ördögös dolog, melyet nem lehet talpán megállítani, mert az gömbölyü lévén, feldül. Az pedig ezeknek az előnyök, hogy muszáj fenékiig kiinni, nehogy elpocsékolódjék a benne maradt bor. Mert jellemzetes tulajdonságuk a bõrgazdáknak, hogy vendégeiktől nem sajnálnak akár egy hordóval sem, ellenben jaj annak, aki csak egy cseppet is a földre önt.

Ujfajta csáthin kezdtük, majd mintha a múltba mennénk vissza, mind régiebb és régiebb borok kerültek a pohárba. Ez ennek a sorja, hadd lássa a fiatal, mennyivel jobb idő volt a régi. Közbe, mondanom sem kell, folyt az anekdotázás, röpködtek a szellemtől duzzadó csipkedések, vagy rá-rá gyujtottunk egy-egy szivettépő, meg lélekvidámitó nótára.

Csakhamar konstatáltuk, persze csak magunkban, hogy becses személyünk kivételével az egész társaság tökrészeg.

Egyszerre finom illat töltötte be a pincét, mely illat kufurrása lyuk, még pedig ujonnan felbontott hordó nyílása volt. Nem tudom, mihez hasonlítsam ezt a felséges szagot. Ha lettem volna az Istenek lakomáján az Olympuson, azt állítanám, hogy a bor, melyet az említett hordóból szitt nagybátyám, illatosabb volt azon Nektárnál, melyet Zeusz öregapánk az amfórából szopogatott széles jókedvében. De mivel nem voltam ott, prózaibb hasonlattal kell élnem: Illatosabb

41

Tiszaberczeli téglá- és cserépfedőgyár

bármely mennyiségben szállít a nyiregyházi kisvasut bármely állomására, körkemenccében égetett **kitünő minőségű**

I. oszt. téglát és sima, hódfarku cserepet.

Áraink a nyiregyházi téglagyárak áraival egyezők s 1912. január 1-től kezdve április hó végéig a kisvasutak szállítási-díj-kedvezménye a vevőközönség javára is szolgál. Előjegyzéseket elfogad a

Szabolcsi Közgazdasági Takarékpénztár r. t. Bethlen-utca 5. sz. és a Tiszaberczeli Téglagyár.

Lapunk kapható: Kiss T. Emma, Hirschler Mór és Rottaridesz Istvánné tőzsdéjében.

Mai számunk 10 oldalra terjed

csak odairányult, hogy az évenként többször megismételt társadalmi gyűjtés eredményeként összehozott s a központnak beszolgáltatott pénzüsszegek ellenszolgálatára fejében időközönként 4—5 beteget vételezett fel szanatóriumi gyógykezelésbe.

E helyi szervezet lelkes vezetői most többet akarnak. Dispensaire-t alakítani. Lelkes, önzetlen munkálkodással dolgozni, menteni: többet, annyit, amennyit csak lehet. Az eddigi sanatóriumi helyi fiók szűk körű munkálkodási terét széles alapokra fektetve átveszi a dispensaire. Talán ismeretlen szó, ismeretlen fogalom, — de hivatása kell, hogy mielőbb ismertté s felkarolttá tegye.

Célja elsősorban is gyakorlatilag oktató tanítani. Megismertetni magát a kórt, de odaállítani rögtön mellé a gyógymodot, különösen azt a külső gondos kezelést, mi által e fertőző baj csiréit vagy elfojtani, vagy továbbképződése s terjedésében megakadályozni lehet. Az elkülönítés, a fertőzött családtagok, lakás, megélhetési körülményeik beható vizsgálata, a rögtöni tanács s segélynyújtás egész generációk fennmaradására kihatással lehet. Hisz közismert tapasztalati tény, hogy a város szűk lakásaiba való beszorított élet, a tiszta, friss levegőnek hiánya, a szén-dioxid tartós belégzése, — s amit talán elsősorban kellett volna említenem: a gyarló, rossz táplálkozás mind alkalmas eszközei annak, hogy

a baj örökösse befészkelődve, családok megölője legyen.

Ezeket az elhanyagolt, eddig tán észre sem vett szerencsétlen teremtséken akar segíteni a dispensaire. Kioktatott, rendszeresített betegellenőrei hivatása fölkeresni s tüzetes vizsgálat tárgyává tenni az illető helyi viszonyait s körülményeit, mik talán e halálhozó betegség csiréinek fészkei, vagy fejlesztői voltak. Rendszeres gyógykezelés mellett, megfelelő étkek, táplálék nyújtása, veszély láttára a környezetben levő gyermekek állami menhelyre való internálása szintén e szervezet célja és hivatása.

Mint minden kezdő intézmény, a helyi dispensaire is az eléje tűzött cél kivitelénél a társadalom, a város erkölcsi s anyagi támogatását méltán remélheti. De e mellett örömmel kell üdvözlőnk azt a fölvetett s megvalósulás előtt álló eszmét, hogy a rokoncélú szolgáló Munkásbiztosító Pénztárral testvéri kezét fogva, kölcsönös, vállalt munkával, megosztott áldozatokkal akarja mindkét szervezet az emberiség megmentését célzó nagy társadalmi akcióból részét kivenni.

A most megindult tárgyalások kiinduló pontjai azon feltételek, melyeknek kölcsönös akceptálása által e nagy horderejű közügy a legelőnyösebb fordulatot venné a mielőbbi megvalósulás felé.

Ha e koalíció tényleg sikerül, mind a Munkásbiztosító Pénztár, mind

a Szanatórium helyi fiókjának előnyére válik a közös cél szempontjából.

A helyet ugyanis az, hogy az a szegényebb néposztály, melynek tüdőbetegei a szanatóriumi rendelő intézet igénybe vennék, körülbelül 80%-ban tagjai a kerületi munkásbiztosító pénztárnak, mely tagjai számára nemcsak ingyenes gyógykezelést nyújt, de szükség esetén szanatóriumi, vagy üdülő helyi kurának költségeit is viseli s e mellett a törvényesen megállapított táppénzt is adja. Ha az ezen kötelezettségekkel terhelt munkásbiztosító-pénztár s a szanatóriumi egyesület által létesítendő dispensaire két tagozatban dolgozik a különben közös cél felé, nem érhetik el azt az eredményt, mintha együtt, közös erővel, összefogva munkálkodnak a hivatalos szerv s a társadalom, illetve annak intézménye.

Mikor a Munkásbiztosító Pénztár adja a dispensaire céljaira a helyiséget, beteg-ellenőrt és orvost, — s viszont a dispensaire vállalja a segélynyújtást, diätetikus ellátást, fölajánlja közbenjárását a gyermekek elkülönítésére — az árvaszék előtt, mindez bizonyítja, hogy mindkét szervezet a legméltányosabb álláspontra helyezkedett.

Igy bizton remélhetjük, hogy a kölcsönös jóindulattal vezetett tárgyalások mielőbbi sikeres befejezése által Nyiregyháza város humánus gondolkodása s érzéséről tanuskodó új kulturintézményt nyerend a dispensaireban.

volt, mint a magyar parfüm, a vöröshagyma. S a bor, az isteni nedű, olyan volt, mint az olaj! Isten uccse, a halottat feltámasztotta volna!

Nem emlékszem már rá, mikor jöttünk fel a pincéből, csak annyit tudok, hogy a kompánia elosont s én magamra maradtam.

Egyedül baktattam haza. Ha tél lett volna, azt mondanám, hogy sikos volt az út, de így nem tudom, mi lehetett az oka, hogy egy párszor majd elestem.

Utam éppen a menyasszonyom ablaka alatt vitt el. Megálltam. Bentről beszélgetés hangzott ki, egy férfi s egy nőé. Mi az? Férfi az én menyasszonyomnál, mikor én kint vagyok, a házban pedig semmi néven nevezhető férfi nincs. Ez gyanús!

Egy-kettőre átugrottam az alacsony kerítésen s megálltam az ajtó előtt. Arcom pirult a szégyentől, hogy én hallgatózom, leskelődöm, de bizonyosat akartam tudni.

Felbőszített, amit láttam.

A bizalmas félhomályban egy férfi s egy nő beszélgetett: a menyasszonyom és egy huszárkapitány, akivel gyakran bosszantott. Nevemet hallottam említeni s kacagás ütötte meg fülemet, mely megremegettetett s a vért agyamba kergette.

Ezt nem türhettem!

Mindig magamnál hordom revolveremet, tapogattam zsebeimet, ott volt. Elővettem, céloztam, éppen a kapitány két szeme közé.

Jól találtam, mert hörögve lebukott. Menyasszonyom felugrott és sikoltozva szaladgált a szobában, míg a második lövés őt is le nem terítette.

Ekkor láttam be végzetes tettem iszonyu voltát. Megöltem a kedvesemet — gyilkossá lettem! Nem volt időm a gondolkodásra, mert néhány perc múlva, a második dördülés után, jegyesem anyja rohant a szobába, kiabálva:

— Segítség! Gyilkos!

Észvesztve ugrottam át a kapun s elrohantam. Sokáig bolyongtam utcákról-utcákra verejtékező homlokkal, cél, irány nélkül. Lábam már alig birtak, csupán a kétségbeesés hajtott, üzött.

A népkertben találtam magam. A hűvös éjjeli levegő jótékonyan hatott felzaklatott idegeimre. Leborultam egy lócára és sirtam. Már tudtam rendezni gondolataimat s ez keserves volt. Hogy is volt hát? Igen, a szeretőjével találtam s megöltem. Tehát gyilkos vagyok, gyilkos! Küzdöttem, tanultam s most vége mindennek s mind ez kiért? Egy rossz személyért, akit éj idején együtt találtam szeretőjével. Óh, milyen szerencsétlen vagyok is én. Miért kellett gyil — — —

Megfagyott ajkaimon a szó. Hangosan gondolkodtam s a távolban embereket láttam. Ha meghallották volna! Rohantam el, haza, hogy fel ne ismerjenek. Egy örökkévalóság-nak tetszett, míg hazaértem. Félve, lassan osontam be szobámba, mint egy tolvaj. Jól bezártam az ajtót s remegve vártam. Mi az? Lépések az ajtó előtt! Értem jönnek, becsuknak, felakasztanak! Nem, ezt nem érem meg!

Lázás, remegő kezekkel emeltem revolveremet homlokomhoz s vártam. Már az ajtó előtt voltak, a kulcs fordult a zárban s én — felébredtem.

Az ajtón nagybátyám lépett be.

— No fiu, hogy aludtál? — Bámulva néztem rá.

— Bátyám! Hát nem rendőr...

— A nagyapám se volt rendőr, — vágott szavamba az öreg.

— Hát még nem hallotta? Nem tud semmit?

— De már azt tudom, hogy ugyancsak be voltál rugva tegnap este. Alig tudtunk a pincéből haza hozni és lefektetni. Rád is zártam az ajtót, hogy meg ne szökjél!

Most már magamhoz tértem. Hál Istennek, csak álom volt, nem vagyok gyilkos!

Friedmann S. Sándor

Telefon 211.

cipőáruházába Nyiregyházán a legújabb amerikai és francia tavaszi cipőkülönlegességek megérkeztek.

Telefon 211.

Rendkívüli közgyűlés a városházán.

Egy hét sem telt el s immár második közgyűlését is megtartotta a város. Amilyen kevesen vettek részt a múlt heti rendes gyűlésen, éppen oly kevés érdeklődés nyilvánult meg a július 30-án tartott rendkívüli közgyűlés iránt.

Májerszky Béla kir. tanácsos, polgármester 3 órakor nyitotta meg a közgyűlést s a tárgysorozat előtt bemutatja dr. Samassa József egri biboros érseknek köszönő iratát, mely 60 éves áldozópapi jubileuma alkalmából a város részéről küldött üdvözlő feliratának volt a válasza. A kiváló főpaprak meleg, mély érzésű köszönő válaszát lelkes éljenzéssel és hálással fogadta a közgyűlés, s elrendelte, hogy az a gyűlés jegyzőkönyvében teljes szövegével örökíttessék meg.

Községi köztemetők létesítése.

A jelenlegi felekezeti temetők beszüntetése mellett községi köztemető létesítése iránt évekkal ezelőtt megindult már az akció, azonban az előkészítő munkálatnak egyik legkeményebb része, mely az egyes egyházak tulajdonát képező felekezeti temetők megváltására vonatkozik, hosszabb tárgyalást igényelt. Tisztázottnak a kérdést még ma sem tekinthetjük, mert úgy a római mint a görög katolikus egyházak nem adták fel azon kikötésüket, hogy a temetőben részükre külön hely jelöltessék meg. Megtörtént azonban a közeledés, mondhatnánk az összetalálkozás arra nézve, hogy az egyes felekezetek felszentelhessék a köztemetőt s ott jelvényeiket, építkezéseiket (kápolna) elhelyezhessék.

A szakosztályok s a tanács javaslatára kimondotta a közgyűlés, hogy a város északi és déli oldalán községi köztemetőt létesít akként, hogy ezen temetőkben az egyes felekezetek vegyesen temetkeznek, jogukban áll azonban a temetőt beszentelni, abban jelvényeiket beállítani, szükséges építkezéseiket elhelyezni.

A zsidótemető kérdését ez idő szerint nem veszi rendezés alá.

Az előmunkálat elkészítésével a tanácsot bizta meg.

Cseléd-elhelyező átalakítása.

A cselédelhelyező-intézet eddigi épületét az iparostanonc-otthon céljaira adta át a város. Az intézet részére kijelölt Eötvös-utcai városi épület jelenlegi beosztásán kisebb foku átalakítások váltak szükségessé, amelyre a közgyűlés 1200 koronát engedélyezett.

Sima-pusztai ménistálló építése.

A debreceni állami méntelep parancs-

noksága által a Sima-pusztára s környékére engedélyezett négy ménlő részére szükséges istálló építésére 4400 koronát szavaztak meg.

Utca-szabályozás.

A Viz-utca jelenlegi építkezési vonalának meghagyását kérték Bodó Pál s ott lakó társai.

A helyzet az, hogy az utca a Bethlen-utcai beburkolásnál 18 méter széles, a Rákóczi-uti végződésnél már csak 12 méter. Az új szabályozási tervben mindkét vége 18 méterre van beállítva, s mert az ekként kialakuló új szabályozási vonal a keleti oldal vonalát nagy mértékben érinti, a jelenlegi különben egyenes vonal meghagyását kérték építkezés esetére az érdekeltek. A közgyűlés azonban magasabb szempontok alapján s a jövő fejlődés figyelembe vételével megalkotott szabályozási tervének módosítására a felhozott indokokat alaposnak, elfogadhatóknak nem találta.

Egyéb ügyek.

A Nyírvízszabályozó Társulat Széchenyi-uti háztelkének építkezési vonalát, mely egyharmad részében kisebb mérvű töréssel folytatódik, a törés megszüntetésével egyenes irányban állapította meg.

Elrendelte, hogy a közvágóhídon levágott állatok bőrei a szárító kamarákban elhelyezés előtt lebélyegeztessenek. Az ellenőrzési eljárást az teszi szükségessé, hogy eddig mindig több bőrt találtak a szárítóban, mint amennyit a vágóhídon levágtak, ami valószínűsíti azt a gyanút, hogy meg nem engedett módon a vágóhídon kívül is történtek levágások.

Több kövezetvám mentesség s kedvezmény letárgyalása után félöt órakor véget ért a közgyűlés.

Iskolai értesítők.

Végig olvasva helybeli tanintézeteinknek a lefolyt iskolai évről szóló jelentéseit, megállapíthatjuk, hogy ha nem is történt hanyatlás, haladás sem volt az előző évek eredményéhez képest. Egy tekintetben nem maradtunk hátrább a hazai középiskolák mögött: annak a korhadt, maradi, pusztulásra régen megérett tanítási rendszernek éppen olyan valóra váltói a mi iskoláink, mint a többiek. Igaza van Bölschének. Az irreális feltételes mondatoknak és a görög igék aoristosának a tudását még mindig fontosabbnak tartják, mint a természettudományok beható tanulását.

Ha történik mégis reformálás, toldozása, foldozása a mindig csődöt mondó tanrendszernek, azok is csak későn, vagy soha sem jutnak el hozzánk. Külföldön, sőt már

nálunk is némely helyen, életbe léptették a történelem és a földrajz tanításánál azt az üdvös újítást, hogy a tanárok néha-néha elviszik az osztályt a helybeli, vagy vidéki nevezetesebb történelmi vagy földrajzi helyekre s ott a szabadban magyarázzák meg a hely fontosságát. A gyermek figyelmét jobban leköti, érdeklődését jobban felébreszti, a tanulás iránti szeretetét jobban növeli, a tanárt közelebb hozza a tanítványaihoz egy ilyen óra, mint száz más, négy fal közötti unalmas óra. Azok a tanulmányi kirándulások, melyeket egyszer-kétszer rendeznek évente iskoláink, már csak azért sem szolgálhatják ezt a célt, mert nem mindegyik tanuló vehet részt bennük. Aztán, ha meszebbi vidékekre irányulnak ezek a kirándulások, robotszerűek; mindent meg akarnak nézni aránylag rövid idő alatt.

A tanítás decentralizása, a tanárok teljes függetlenítése, az öregebbeknek fiatalabb erővel való kicserélése mind utópia.

Egy nagy hibája van különösen helybeli középiskoláinknak: tulzsufoltak. Még a legkedvezőbb helyzetben van a polgári leányiskola. Itt a párhuzamos osztályok felállításával elérték, hogy a 345 rendes és 50 magántanuló 8 osztály között oszlik meg s így egy-egy osztályra nem esik több 40—50-nél. Rosszabb helyzetben van már a községi polgári fiúiskola. Itt 199 rendes és 27 magántanuló 4 osztály között oszlik meg. Az átlag tehát majdnem 60. Az I. osztályban azonban 70-nél is több tanult. A legnagyobb s így a legrosszabb az arány a főgimnáziumnál. 478 nyilvános s 29 magántanuló — összesen 507 — közül egy osztályra 63—64 esik, de az I. osztályban 72, a II. osztályban 70, a IV. osztályban 71 s több osztályban még 60-on felül „tanultak“. Ha örömet kelt is, hogy a tanulóifjuság száma folyton nő, paedagógiai szempontból mélyen elszomorító ez a tulzsufoltság. Szinte érthetetlen, hogy a nagyobb anyagi erővel rendelkező főgimnázium nem tudta megcsinálni az alsó négy osztályban a párhuzamos osztályokat, mikor a községi leányiskola ezt már megtette. S még érthetlenebb, hogy — ha már nem tudja felállítani a párhuzamos osztályokat — miért nem vet gátat ennek a tulzsufoltságnak? Tanítani tömegben nem lehet. A tanárnak — különösen az alsóbb osztályokban — nevelnie is kell. Lassu szoktatással kell áthidalnia azt a nagy űrt, mely az elemi iskolai és középiskolai oktatás között tátong. Ismernie kell minden diákját, csiszolnia, fattyuhajtásait nyesegetnie kell. De ily nagy számu osztályban ez persze fizikai lehetetlenség. A tanítás csődöt mond. A tanár, ki csak egy-két feleletből ítél tanítványa szorgatma, előmenetele felett, nem ismerheti diákját, a nagy masszával

Debrecenben és vidékén az eredeti amerikai „JOHNSTON“ kéveköto-aratógépek versenyen kívül állanak, mert egyszerű szerkezetűek, könnyűek, tartósak és kifogástalan, szép munkát végeznek!

Kizárólagosan RÁHMER SÁNDORNÁL, Debreczen, Piac-utca 43. sz., a Dreher mellett,

Bácher, Melichár gépgyárak fiókjában,

legjobb fehér. amerikai kötöző-zsineg, amerikai kapák, szénagyűjtők, fűkaszálók nagy raktára!

Mintaszerű kiszolgálás!

Előnyös fizetési feltételek!

megküzdeni nem bír, elveszti kedvét. A gyermek szintén. Nem kap a fontosabb kérdésekben kielégítő választ, egyenkinti magyarázatot, nem érti a dolgát, különösen a gyengébb képességű.

A tanulmányi eredmény igen közepes. A gimnáziumban átment 75%, bukott 25%. Jeles volt 6%, jó 15%, elégséges 54%. A községi polgári leányiskolában már jobb az eredmény. Kitűnő 9%, jeles 30%, jó 45%, elégséges 5%, elégtelen 11%. Aránylag legrosszabb az eredmény a községi polgári fiúiskolában. Átment 60%, bukott 40%, tehát majdnem a fele elbukott. Kitűnő volt 3%, jeles 6%, jó 16%, elégséges 35%.

31 érettségizett ifju közül 6 ment jogásznak, 5 theologusnak, 4 technikusnak, 4 iparosnak, 3 gazdasznak, 2 vasutasnak, 2 közigazgatáshoz, 2 katonának, 1 hivatalnoknak, 1 orvosnak, 1 kereskedelmi pályára. Sajnos, a mi ifjuságunk még most sem eléggé érett, hogy a független, jó megélhetést, sőt vagyont nyújtó kereskedelmi pályán keresse a maga boldogulását.

Mindebből pedig az a tanulság, hogy Nyiregyházán már kevés a középiskola. Egy kis konkurrencia, egy kis frissebb szellem nagyon kellene. Nyiregyháza már eléggé nagy város ahhoz, hogy elbirjon egy új középiskolát, gimnáziumot, vagy reáliskolát, vagy egy nyilvánossági jelleggel felruházott nevelő intézetet, angol college-, azaz a legjobb nevelési rendszerben. Ha a város az új görög katolikus püspökség céljaira 280,000 koronát lett volna hajlandó áldozni, egy középiskola céljaira annál is inkább adhat annyit, vagy még többet.

Az egri biboros üdvözlése.

Nyiregyháza polgármestere a város nevében üdvözlő iratot küldött Samassa József egri biboros érseknek gyémántmiséje alkalmából. A biboros érsek a következő szép levélben köszönte meg a város üdvözlését:

Nagyságos Kir. Tanácsos, Polgármester Ur!

A legszebb emlékek egész sokaságát élénkitette fel hosszú multamra visszatekintő lelkemben az a lekötözött megemlékezés, mely Nyiregyháza város részéről áldozópapságom hatvan éves betöltése alkalmából bőkezű jósággal árasztotta reám egyrészt az elismerést, másrészt az üdvözléseket.

Nem gyöngesség talán, hanem a gondviselés iránt fogyhatatlan hálámnak éppen állandó erőssége inkább, hogy főpásztori szíves hajlandóságom különös előszeretettel virraszt állandóan a nekem oly kedves város felett, amely a félszázéves papságom folyamán nyert jótéteményekért tartozó háláérzetemnek emlékjelét hűségesen őrzi.

Forró köszönetem a nemes városnak meghatározó kegyeletnyilvánításáért! Engedje Isten, hogy amaz emléktemplom a haza és egyház bástyáival őrtálló vallásos érzületnek minél bőségesebb forrása s így az érdemes város joggal remélt boldogabb

jövendőjének egyik szilárd biztosítéka legyen.

Hazafias üdvözléssel,
Eger, 1912. évi július hó 26-án,

Dr. Samassa József s. k.,
bibornok, egri érsek.

H I R E K.

— **Hatóságilag segélyezett új női ipariskola.** A nyiregyházi nőegylet elnöksége e hó 5-re rendkívüli közgyűlést hívott össze. A közgyűlés az új női ipariskola ügyeivel fog csupán foglalkozni. Elsőben is határozni fog afelett, hogy városunk évi 2000 korona szubvenció megszavazásához kötött ama feltételét, hogy legalább 500 koronával tartozik a nőegylet az iskola fentartásához hozzájárulni, elfogadja e? Amennyiben igen — s e tekintetben kétség nem lehet, — az új felügyelő-bizottságba megválasztja 9 tagját, hogy ekként a felügyelő-bizottság megalakulhasson s az iskola megnyitása iránti szükséges lépéseket megtehesse.

Amint értesültünk, az iskola felügyelő-bizottsága már 6-án megtartja alakuló gyűlését s mindjárt utána megválasztja az új iskola igazgatóit s tanítóit.

Ilyen körülmények között remélhetni, hogy szeptember első felében már megnyílik a városilag segélyezett új női ipariskola.

— **Adományok a Kossuth-szoborra.** A nyiregyházi Kossuth-szoborra újabbán a következő összegek folytak be a város pénztárába, mint a szoboralapot kezelő pénztárba: Szabolcsvármegye alispánjától a kir. adóhivatalból 649 K 62 f. A „Szabolcs“ szabadkőműves páholytól 200 K. Kauzsay Tibor adománya 20 K. Dr. Kauzsay Ödön adománya 20 K. Szabolcsvármegye alispánjától a kir. adóhivatalból 514 K. Ezuttal is arra kérem mindazokat, kik a szoborra szánt adományukat még be nem küldték, szíveskedjenek azt a város házipénztárába mielőbb eljuttatni. Nyiregyháza, 1912. augusztus hó 2. *Májerszky Béla* kir. tan., polgármester.

— **Új tanítók.** Az iskolaév végével megüresedett és ujonnan szervezett tanítói állásokra kiírt pályázatok fölött most döntenek a közoktatási minisztériumban. A munkálatok már majdnem befejezést nyertek és így az új kinevezéseket augusztus első napjaiban teszik közzé. A nyiregyházi iskolákhoz is több új tanítót neveznek ki.

— **Harcszerű lögyakorlatok a császárszállási pusztán.** A helybeli cs. és kir. 14-ik huszárezred az évenként szokásos harcszerű lögyakorlatait a Császárszállás-pusztán folyó augusztus hó 12., 13. és 14-ik napjain fogja megtartani. Ezen napokon a Császárszállás-pusztán közelében tartózkodni tilos. Az ott tartózkodás életveszélyes, miért is ki-kij saját érdekében ezen időben a lögyakorlatok helyétől távol tartsa magát.

— **Pánik a budapest—nyiregyházi vonalon.** A Budapestről Nyiregyházára érkező vonaton óriási pánikot idézett elő az utasok között egy kis baleset. A vonatnak, amely este tíz órakor indult ki a fővárosi keleti pályaudvarról, Miskolc és Szerencs között, a nyílt pályán, *eltörött a tengelye* és se előre, se hátra menni nem tudott. Végre kíséző mozdony érkezett, amely az utasokat visszavitte Miskolcra, ahonnan aztán egy teljes mozdonyal indultak el. Mindez persze két órai késéssel járt és így Nyiregyházára is két órával később jött be a vonat. A dél-előtti folyamán Nyiregyházán már vasuti katasztrófáról beszéltek, de ez — szerencsére — nem volt igaz.

— **Az egyévi önkéntesi szolgálat kedvezménye.** A hivatalos lap tegnapi száma közli a honvédelmi miniszter körrendeletét az egyévi önkéntesi szolgálat kedvezményére vonatkozólag.

— **A vörös kakas pusztítása.** A múlt délután veszedelem fenyegette a közeli, Buj községet, ahol tűz ütött ki és csak a véletlenül mult, hogy a falu nagyrésze el nem hamvadt. Délután három óra körül ütött ki a tűz, amely pillanatok alatt terjedt. Egy kazal gabona gyuladt meg, amelytől hamar tüzet fogtak a szomszédos kazlak is, sőt a szél két lakóházra is ráhordta a tüzes pernyét, amitől a náddal fődött házak is lángra lobbantak. A legnagyobb baj az volt, hogy az emberek a mezőn dolgoztak és így alig volt; a faluban néhány ember, aki megkísérelte a maga erejével lokalizálni és eloltani a tüzet, de a pusztító elemnek nem tudtak gátat vetni. Az volt a szerencse, hogy az égő résztől a többi ház távolabb állott és így megmenekedett az elpusztulástól. Így is elhamvadt két lakóház, igen sok gabona és takarmány. A kár igen jelentékeny. A csendőrség széles körben indított nyomozást, mert az a gyanu, hogy a tűz gyújtogatásból keletkezett.

— **A sorozások Szabolcsban.** Néhány nap mulva megkezdődnek Szabolcsban a sorozások és kiválogatják a legények elejét. Augusztus 12., 13., 14. és 16. napjain Mándokon a tiszai járás; augusztus 17., 19., 21., 22. és 23. napjain Kisvárdán a kisvárdai járás; augusztus 24., 26., 27. és 28. napjain Nyiregyházán a nyiregyházi járás; augusztus 29., 30., 31. és szeptember 1. napjain Nyiregyházán a nyirbogyáni járás; szeptember 3., 4., 5., 6. és 7. napjain Tiszalökön a dadai alsó járás; szeptember 9., 10., 11. és 12. napjain Gáván a dadai felső járás; szeptember 9., 10., 11., 12. és 13. napjain Nyirbátorban a batori járás; szeptember 14., 16., 17. és 18. napjain Nagykállóban a nagykállói járás; szeptember 23., 24. és 25. napjain pedig Nyiregyházán a ligetaljai járás hadkötelezettei kerülnek a mérce alá. Minden járásban más és más sorozó-bizottság bírálja el a legényeket és bizonyos, hogy az idén nem lesznek nagyon válogatósak a bizottságok, tekintettel a fölemelt létszámmal előállott nagyobb ujonc-szükségletre.

— **A cs. és kir. 65. gyalogezred tartalékosainak figyelmébe.** A hadtestparancsnokság elrendelte,

hogyan amennyiben Munkácson a tifusz járványszerűen fellépett, az oda augusztus 16-ára és 25-ére behívott tartalékosok fegyvergyakorlataik letöltése végett a cs. és kir. 65-ik gyalogezrednek Miskolcon állomásozó zászlóaljához vonuljanak be. A behívójegyek a városi katonai igazgatóság által jelentkezés alkalmával fognak kiigazítani.

— **Menyasszonyrablás.** Ujléta községben tegnap éjjel menyasszonyrablás történt, inkább mulatságos, mint tragikus körülmények közt. A leányrablás oka a régi mese: öreg, de gazdag vőlegény és fiatal, de szegény szerelmes, aki ez esetben Kovács Gábor névre hallgat. A menyasszonyt, Kovács Margitot, tegnap, az esküvő előtti éjjel, négy álarcos ember elrabolta a szülői házból. Az egyik azután ölbe kapta és kocsira kapva elhajtattott. Reggel a megrettent szülők jelentést tettek az esetről s csakhamar megkerült a rabló és az elrabolt leány. Jelentkeztek a jegyzőnél, ahol a leány elmondta, hogy a rablás nem is volt egészen rablás, mert a rablóval előre megbeszélték a dolgot. A szülők mit volt mit tenniük, rájuk adták az áldásukat. A derűs leányrablás csaltanójaként az öreg vőlegény perli őket a nászajándékok és lakzi költségeiért.

— **Vasuti szállítványok feladásánál** a kamara a szállító felek figyelmébe ajánlja, hogy az egyes tehervonatok indulási idejére lehetőleg figyelemmel legyenek, mert különben a tájékoztató összeállításában kitüntetett szállítási időtartamot nem tarthatja be.

— **Gyermekek a vonat tetején.** Debrecenből jelentik nekünk: Amikor tegnap a vonat a debreceni pályaudvarra befutott, az egyik kocsit tetején a vasuti alkalmazottak két gyermeket pillantottak meg. Leszállították őket és átadták a rendőrségnek. Kiderült, hogy az egyik Szabó Károly tizéves talált fiú, akiket a gyermekmenedékhely adott ki Székelyhidra gondozás végett. A két fiú a nevelőszülőktől megszökött s mivel pénz nem volt egyiknél sem, a vonat tetejére lopóztak föl. Előadták különben, hogy Amerikába készültek, mert azt hallották, hogy ott jó dolguk van a gyermekeknek. Átadták őket a menedékhelynek.

— **A szobaleány balesete.** Kaposi Erzsébet 22 éves szobaleány, aki Stern Salamonnál szolgált Lorántházán, munkaközben a lábán megsérült. Sérülése olyan veszélyes, hogy behozták az Erzsébet-kórházba.

— **Hibás kétkoronások.** Az új kétkoronások között több hibás verésű akad. Ezeknek az a bajuk, hogy körül a peremükön alkalmazott ismert föllírás: Bizalmam az ősi erényben, hatalmas sajtóhiba segítségével *Bizalmaösi erényben-né* alakult át. Hogy ebből a hibás veretű ezüstpénzből mennyi készült, azt ma még nem lehet megállapítani, mert a pénzverő intézet hihetőleg nem vette észre a hibát, minthogy a kétkoronásokat forgalomba hozó bankok sem jöttek rá. — Arról, hogy ezek a rossz feliratu pénzdarabok hamisak volnának, aligha lehet szó, mert hiszen a pénz olyan friss keletű, hogy hamisításukra még a legfürgébb és a legveszedelmesebb pénzhamisító sem vállalkozhatott. Bár ez sem lehetetlen. Miután azonban később a Bizalmaösi erényben föllírás kételyekre adhat alkalmat, igen üdvös lesz ezeket a forgalomból kivonni.

— **A kivándorlók pénze.** Tudvalevőleg a bűntények egész halmaza keletkezett már abból, hogy az Amerikába kivándorolt magyarok hazaküldött pénze felderíthetetlen körülmények között eltűnt künn Amerikában, vagy amint egy párszor nyomára jöttek, éppen itthon Magyarországon. Most a kereskedelmiügyi miniszter felkérte az Egyesült Államok postaigazgatóságát, hogy az amerikai postahivatalokban utasításokat függeszsenek ki, melyek a pénz küldésére vonatkozólag tájékoztassák a kivándoroltakat.

— **A csendőrök is kapnak családi pótlékot.** A szabolcsvármegyei csendőrösköz megérkezett a honvédelmi és belügyminiszterek közös leirata, mely élénk örömet keltett a nős csendőraltisztok sorában. A leirat közli, hogy a csendőrök is kapnak családi pótlékot és pedig aszerint, amint az állami alkalmazottak. A pótlékot a folyó év január első napjától folyósítják a csendőraltisztoknak.

— **Leszurta a testvérét.** Széphely községben Szatler Ede 21 éves gazdálkodó állandó civódásban élt családjával és öccsét is bántotta. Erre öccse, Dezső, revolverből rálőtt. A lövés zajára kirohant a fiuk anyja, akit Dezsőt ütlegelni kezdett, majd újra bátyjára rohant és hat késszurással megölte.

— **Meggyilkolt gazdálkodó.** Szombatról vasárnapra virradó éjjel Szamosfericse község határában az arra járó munkások egy borzalmasan megcsonkított férfi holttestére akadtak. A munkások a leletről jelentést tettek a csendőrségnek, ahonnan rögtön kimentek a helyszínre. A csendőrség a hullában Lázár János gazdálkodót ösmerte fel. A csendőrség a gyilkosokat keresi.

— **Az erélyes sógorok.** Egyik tanyán mint gépész volt alkalmazva Vinai Mátyás, aki csak két hónappal ezelőtt vitte haza fiatal feleségét. A menyecske sehogy sem tudta megszeretni a férjét. Az asszony tegnapelőtt szüleihez ment látogatóba és nem is akart többé visszatérni. A férj meg a kelengyét nem akarta visszaadni. Végre eljött az asszonynak két markos fitestvére, de Vinai a kelengye kiadását megtagadta. A két legény elővette a sógort, kényszerítette, hogy maga rakja azt a kapu előtt álló szekérre. Azután úgy elverték, hogy hónapokig nem fogja elfelejteni az esetet, mely különben a bíróság előtt fog folytatódni.

— **Szilági és Diskant** miskolci gépgyáros cég kitűnő könyökszerkezetű és víznyomású borsajtóira, valamint legújabb rovátkolt alumínium kuphengerű zuzógépére felhívjuk olvasóink figyelmét. Kiemelendő különösen a cég által feltalált és készített Kossuth- és Hegyalja-borsajtók, nemkülönben a nagyüzemi préseléshez készített Rákóczi ketős kosaru sajtók, melynél a régi világ fából készített prése zseniálisan egyesítve van a modern technika vívmányaival. A sajtók felső része acél, alsó része faszervezet. Ennélfogva a must sehol sem érintkezik vas részekkel, ami a must színét, ízét, zamátját nem befolyásolja. A törkölyt sem kell összevagdálni, hanem kisebb darabokban is könnyen ki lehet venni. Az 1901. évi temesvári, az 1902. évi egri és pozsonyi II. mezőgazdasági, az 1906. évi nagyváradi és az 1907. évi pécsi országos kiállításán a cég borsajtói első díjjal, aranyéremmel s diszoklevéllel lettek kitüntetve. A cég

ingyenes árjegyzékét kívánatra minden érdeklődőnek megküldi.

x **Értesítés.** Mindenféle diszes rugyanta (gummi-) bélyegzőt festékezőpárnával, számozógépet iparosok, kereskedők, ügyvédek, pénzintézetek, egyletek, hivatalok, községek részére legolcsóbban készít az Első Ceglédi Ruggyantabélyegzőgyár Cegléden. — 10 koronán felüli rendelésnél a rendelő 100 drb pergament névjegyet kap, tetszés szerinti betűvel. Ugyancsak különféle reklámtárgy kapható. Utazók és helyi képviselők magas jutalék mellett felvétetnek. Tessék árjegyzékét kérni. 1034

A főgimnáziumból.

Leffler Sámuel, a nyiregyházi ág. hitv. ev. főgimnázium igazgatója lapunk útján is tudomására hozza az érdeklődőknek, hogy:

1. A jövő 1912/1913-ik tanévre az 1—2 osztályba már beirt tanulók szept. első három napján a fölvétel alkalmával kapott igazolvánnyal az osztályfőnöknél személyesen jelentkezni kötelesek.

2. A többi osztályokba való fölvétel szept. hó 3., 4., 5. napjain történik délelőtt 8—12 óráig és délután 3—5 óráig a főgimnázium disztermében.

3. Az általános beiratkozás előtt és pedig, szeptember hó 2., 3-án a javító-, pótló- és magán-vizsgálatokat tartják meg.

Tudatva, hogy a két tantárgyból jav. vizsg. eng. folyamodók az engedélyt kivétel nélkül megkapták s az egy tárgyból javítókkal ugyanazon időben tesznek vizsgálatot. Ezen vizsgálat díjtalan, rendkívüli időben azonban díjas.

Az egyes osztályokba való fölvételre mindig az előző osztály sikeres elvégzéséről szóló bizonyítvány jogosít.

Az 5-ik osztályba lépő tanuló előzetesen jelenti ki, hogy görög nyelvet fog-e tanulni, vagy a görög-pótló tanfolyamba kíván belépni.

5. A fölvétel alkalmával minden nyilvános tanuló az összes iskolai fizetések első felét és pedig tandíjban 30 koronát s egyéb címeken 15, összesen 45 kor. köteles befizetni; ezenfelül a ref. és izr. tanulók vallás-tandíj címen évi 6—6 koronát fizetnek.

6. A tápintézetbe való felvételért a kérvények a főgimn. korm. Tanácsához intézendők. Tápintézeti felügyelő ez évben is Moravszky Ferenc főgimn. tanár lesz. A tápintézet a tanév elején nyílik meg.

7. Tanévmegnyitás szept. 6-án d. e. 9 órakor; rendes tanítás 7-én d. e. 8 órakor veszi kezdetét. Az érettségi pótló- és javítóvizsgálatoknál elfoglalt tanárok a rendes tanítást azonban csak ezen vizsgálatok befejezése után kezdenek meg.

*

A felsőbb tanhatóság rendeletére a pótló- és javító érettségi vizsgálatok f. é. szeptember hó első felében a nyiregyházi ág. hitv. evang. főgimnáziumban fognak megtartatni. Ide tartoznak a tiszai ág. hitv. evang. egyházkerület összes főgimnáziumai. Jelentkezni kell Leffler Sámuel igazgatónál a kellő okmányok beküldése, vagy bemutatása mellett f. é. augusztus hó 20-ig, elfogadható indokolás mellett későbbben is.

Írásbeli vizsgálat napjai: szeptember hó 5., 6., 7-ike. Kezdeté reggel pontban 7 órakor. Az írásbeliek befejezése után, hétfőn, 9-én reggel 7 órakor a v. bizottság előértekezletet tart, mely az írásbeliek eredmé-

nyét állapítja meg s azt a jelöltek előtt kihirdeti: evégből 9-én reggeli 8 órára minden vizsgálandó a főgimn.-ban megjelenni köteles.

A szóbeli pótló érettségi vizsg. és a javító éretts. vizsg. kezdetét veszi 9-én reggeli 8 órakor a főgimn. dísztermében.

A vizsgálat sorrendje felett a bizottság szintén az előértekezleten fog határozni.

Az igazgató felhívja az összes érdekelteket, hogy f. évi szeptember hó 8-án, vasárnap délelőtt 9—10 óráig hivatalos helyiségében személyesen jelenjenek meg.

Ez ügyben felvilágosítással szolgál Leffler Sámuel főgimnáziumi igazgató.

TANÜGY.

Miniszteri kinevezések és áthelyezések.

A félelvi miniszteri tömeges kinevezések most tétetek közzé, melyekből a Szabolcsvármegyébe történt kinevezéseket és áthelyezéseket az alábbiakban közöljük: A kisvárdai áll. polg. leányiskolához Antal Irma ottani helyettes tanítónőt és Gera Franciska gyöngyösi áll. polg. leányiskolai tanítónőt segéd-tanítónőkké nevezte ki, ugyanoda az áll. elemi népiskolához áthelyezte Szabó Sándor áll. tanítót. Papra kinevezte áll. tanítókká ifj. Szabó Gyulát és Deák Máriát, Nyirbátorba pedig Pécsi Hildegárdot. Szabolcsmegyéből áthelyezés nem történt.

Kereskedelmi tanintézet Debreczenben. A tanintézetet az 1715-ben alakult *Kereskedő-Társulat* 1857-ben alapította, ezidő szerint hat tagozatból áll s mindenben egyenjogú a hasonrangú állami iskolákkal.

A *fiú-felső kereskedelmi iskola*, melynek f. évi szeptember 1-én 40-ik tanéve nyílik meg, három évfolyamu s érettségit tett növendékei egyéves önkéntességi jogot nyernek.

A *női felső kereskedelmi iskola*, melynek f. é. szeptember 1-én 4-ik tanéve nyílik meg, szintén három évfolyamu s ugyanolyan képesítést nyújt, mint a fiú felsőkereskedelmi iskolák.

A *női kereskedelmi tanfolyam*, melynek f. é. szept. 1-én 14-ik tanéve nyílik meg, egy évfolyamu. Ugy a női felsőkereskedelmi iskola, mint a női kereskedelmi tanfolyam növendékei a tanintézet fenhatósága alatt álló *leányintézetben* nyerhetnek elhelyezést, helybiztosítás érdekében azonban ajánlandó, hogy e tekintetbeni szándékukat aug. 5-ig jelentésük be az igazgatóságnak.

A felvételt és minden egyéb tudnivalókat illetően az intézet igazgatósága, hozzá intézett megkeresésekre kimerítő tájékoztatást nyújt s a tanintézet illusztrált ismertetését díjmentesen küldi meg 1023 *Fábián Lajos Mór igazgató.*

Legujabb hírek.

A háboru béketárgyalásai.

Róma, augusztus 5. Minden cáfolat ellenére a legilletékesebb körökben is fentartják azt a hirt, hogy az olasz-török háboru ügyében a legkomolyabban folytatják Svájcban a béketárgyalásokat.

Orosz-francia barátkozás.

Pétervár, augusztus 5. Foincore francia minisztereinek ma ideérkezett

és megkezdte tanácskozásait az orosz minisztereinkkel és külügyminiszterrel. A tanácskozások öt napig tartanak.

Gyilkos házaspár.

Szabadka, aug. 5. Trebics János bácsalmási földbirtokos haragban volt a szomszédjával, Milosics Szávával. Trebics feleségével rálesett a haragosára, mikor ez a birtokára ment és fejszével agyonütöttek haragosukat. A gyilkos házaspárt letartóztatták.

A Tatra halottja.

Késmárk, augusztus 5. Vajna Imre tornatanár, aki két hét óta a Tátrában nyaral, hegymászás közben lezuhant és holtra zuzta magát.

Vasuti menetrend.

— Érvényes 1912. május 1-től. —

I. Nyiregyházára érkezik:

Debrecen felől	6:35,	9:57,	1:50,	4:02,	5:37
"	8:42,	12:23			
Szerencs "	6:31,	10:03,	1:39,	7:50,	8:13,
Csap "	6:39,	9:21,	1:44,	4:00,	8:37,
Mátészalka "	6:06,	1:11,	4:39,	7:10,	
Nyiradony "	6:40,	1:11,	6:40,		
V.-Namény "	6:30,	1:43,	6:34,	8:19,	
Polgár "	6:10,	10:03,	5:15.		

II. Nyiregyházáról indul:

Debreczen felé	4:47,	6:19,	10:14,	2:06,	4:47,
"	7:20,	9:02,			
Szerencs "	6:50,	10:04,	4:08,	5:45,	9:11,
Csap "	6:55,	11:12,	2:20,	7:20,	8:56,
Mátészalka "	7:16,	10:25,	2:10,	7:28'	
Nyiradony "	7:50,	2:10,	7:57,		
V.-Namény "	7:12,	10:57,	2:43,	8:50,	
Polgár "	7:10,	10:04,	5:55.		

Nyiregyházavidék kisvasutak.

I. Nyiregyháza Bessenyei-térre érkezik:

Balsa felől	5:56,	8:31,	12:00,	8:22,	7:17,
Dombrád "	6:24,	1:15,	8:12,		
Nagyhalász "	9:41,	3:22.			

II. Nyiregyháza Bessenyei-térről indul:

Nagyhalász felé	6:25,	11:47,			
Balsa "	7:10,	11:00,	3:12,	7:28,	
Dombrád "	6,	6:05,	7:34,	2:2.	

300/1912. végrh. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §. értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a sátoraljai helyi kir. törvényszéknek 1912. évi 9386 számú végzése következtében Biringer Arthur ügyvéd által képviselt Czigler Salamon javára 2200 kor. s jár. erejéig foganatosított kielégítési végrehajtás útján le- és felülfoglalt és 2165 kor. 90 fillérre becsült következő ingóságok, u. m. 1 drb amerikai téglaysajtó, stb. nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a sátoraljai helyi kir. törvényszék 1912. évi 9386. számú végzése folytán 2200 korona tőkekövetelés, ennek 1912. évi május hó 15 napjától járó 6% kamatai, 1/3% váltódíj és eddig bírósággal megállapított költségek erejéig Tiszalökön a bolthelyiségben leendő megtartására 1912. évi augusztus hó 8-ik napjának délutáni 2 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120 §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Tiszalökön, 1912. július hó 27 napján.

Szücsy Béla
kir. bir. végrehajtó.

Ritka alkalom!

Egy nagy gyári raktár sok ezer pompás, nehéz, csinos tarkaszélű

„TIGRIS“ flanel-takaró

eladásával bizott meg. E meleg és tartós takarók, melyeknek hossza kb. 190 cm., szélessége 140 cm, minden háztartás számára alkalmas. Ne késsen ön tehát, hanem azonnal rendeljen

4 drb „Tigris“ flanel-takarót

csomagolással és portóval együtt, minden ráfizetés nélkül, bérmentve és utánvétellel

9 K 85 fillérért.

Nyugodt lelkiismerettel állithatom, hogy a küldeménnyel mindenki meg lesz elégedve és bizalommal tehet megrendelést. Kicsérelés mindenkor megengedve.

Fräulein Margarete Ahrens, Wiesbaden Waterloostrasse 4.

981

Nyiregyházi Takarékpénztár-Egyesület.

A Nyiregyházi Takarékpénztár-Egyesület ajánlja a t. közönségnek már megnyitott u helyiségében berendezett

safe deposit-osztályát,

ahol értékpapirjait vagy egyéb értékeit csekély díj ellenében bárki teljesen tűz- és betörésmentes pánccszobában elhelyezett és saját zárjával ellátott rekeszben őrizheti meg.

1053

A pánccszobában értéktárgyat, arany- és ezüstneműt tartalmazó nagyobb terjedelmű csomagok is megőriztetnek.

A bérleti feltételek az intézet üzlethelyiségében tudhatók meg.

Az igazgatóság.

Klein I. D. szállító Budapest, ajánlja gyűjtőkocsi forgalmát.

„FLORIOL“

sertésvész elleni szer.

Magyar királyi szabadalom.

Ezen meglepő hatású sertésvész elleni szer egyszerre mind mint fejlődést és hizást fokozó tápanyag, kizárólag olyan növényi összetételek kivonatából áll, melyek a cultur-államok pharmacopiájában mint gyógyhatású növények vannak elfogadva, tehát nem titkos és nem tiltott szerekből áll.

A szer rendkívüli antiszeptikus hatásánál fogva mint óvszer nemcsak hogy megóvjá a sertést a ragályos vész fellépésétől, hanem a dühöngő vést is rövidesen megszünteti, sőt a gyomorszervek hatványozott működése folytán, a sertés fejlődését és gyarapodását feltűnően előmozdítja ugyannyira, hogy különösen hizóknál, az állat étvágyával szemben határt kell szabni a jóllakás és torkiglakás között.

Ezen fontos tényezőkből kifolyólag, a szer alkalmazását az egészséges sertés-állományval szemben is rendkívüli fontosnak tartjuk, mert az állat szerve egy a környéken esetleg lappangó kórral szemben impregnáltak és immunissá tételük.

Ára egy üvegnek,

mely egy teljesen kifejlett sertés meggyógyítására elegendő, illetve egészségeseknél a kór fellépését megakadályozva, annak rohamos fejlődését és hizását a leírásban előírt rendszeres használat folytán előmozdítani hivatva van,

1 korona 60 fillér.

Ugyanezen adag 2, esetleg 3 kisebb sertés meggyógyítására, illetőleg a leírásban foglalt rendszeres használat folytán annak immunissá tételére elegendő.

A szer használat előtt jól felrázandó.

Raktár: *Wesztermayer Ignác* Budapest, Sándor-utca 23/a.

Másolat: Budapest, 1910. június 1. Igen tisztelt *Wesztermayer ur!* Készséggel hozom tudomására, hogy maglódi gazdaságomban a Floriol nevű sertésvész elleni ezért, úgy beteg, mint egészséges állataimnál teljes sikerrel használtam. Azért jelzem, hogy egészséges állataimnál is, mert azok a betegtől elkülönítve nem lettek, de azért moslékjukba keverve 2 héten át nekik is beadtam s dacára annak, hogy úgy állataimnak egy része, mint a község sertésállománya a vész pusztulásának ki volt téve, sertéseimben elhullás nem történt. Nagyrabecsülésem kijelentése mellett vagyok tisztelttel *Dr. Dobozi.* Levélboríték címe: Nagyságos *Wesztermayer Ignác* urnak, Budapest, VII., Népszínház-utca 18. szám.

Másolat: Igen tisztelt *Orvos ur!* Szives soraira csak ma válaszolhatok, mert b. címét csak ma közölte velem *Dr. Kindlovits Gyula* barátom. A küldött szives utasítását köszönettel vettem, a „Floriol“ szert eddig 36 darab

sertésen (beteg) alkalmaztam kitűnő eredménnyel. A kezelés alatt volt állatok mindnyájan felgyógyultak s így eddigi tapasztalatom az, hogy a szer feltétlen jó. Nemcsak gazdaságomban, de idegen helyeken is tettem kísérleteket beteg állatokon s dacára annak, hogy az itteni paraszt embernek igen sokat kell beszélni és prédikálni, míg rá lehet venni, hogy az állatait gyógykezeltesse (hisz itt nálunk még mindig a „babona“ — kurák (?) a legdivatosabbak, sőt „állítólag“ (?) a legeredményesebbek is) ezért néhány helyen csak kétszer adhattam be a szert — mégis teljes gyógyulás állott be. — Szives utasításait ismételtén köszönöm. Kiváló tisztelettel *Dr. Pétzi Popovics Emil,* Pusztá-Pecinacz, u. p. *Temerin* Bácska 1908. X/26. Levélboríték címe: Nagyságos *Wesztermayer Ignác* urnak állatorvos, Budapest, VII., Népszínház-utca 18. sz.

1507/1908. sorszám.

Hogy ezen másolat a *Wesztermayer Ignác* ur részéről előttem eredetileg felmutatott bélyegtelen levelel és boríték címmel mindenben egyező, ezennel tanúsítom.

Budapesten, ezarkilencszáznyolc (1908.) évi november hó harmadik (3) napján.

Díj és bélyeg 1 k. 60.

Dr. Cotelly,

kir. közjegyző.

Másolat: Tisztelt *Wesztermayer ur!* Felkérem, alábbi címenre ismételtén 5 üveg „Floriol“-t utánvéttel küldeni sziveskedjék, forduló postával. Az ősz folytán küldött 5 üveget elhasználtam és nem ütött ki semmi betegség. Én bizalommal viseltem ezen gyógyszer iránt és nem várva be a megbetegedésüket, az egészséges állatoknak adattam, — annál inkább, mivel ugyanitt Szabolcsban, circa 40 kilométernyire tőlünk, már vagy 500 drb, elhullott sertésvészben, — tehát az elővigyázat nem éppen felesleges. Fenti kérésemet ismételve maradtam *Dombrád,* 1912. II. 13. Szabolcsmegye, üdvözlettel *Kúthy László* tisztartó.

Másolat: Igen tisztelt nagyságos ur. Kérnék postafordultával utánvét mellett még 3, azaz három üveg Floriolt küldeni, amiért is a legnagyobb elismerésemet fejezem ki, mert páratlan hatása arra a meggyőződésre birt, hogy legjobb szer, ami elfogadható a sertések részére. 1912. jan. 6. Vagyok őszinte tisztelője *Csere Lajos* uradalmi gépész, Magyar Szombathely, Veszprém megye.

— Gépészek, gazdák figyelmébe! Használt legjobb gyártmányú marokrakó aratógépek igen olcsón és részletfizetésre kaphatók *Ráhmer Sándornál* Debrecen, Piac-utca 43. sz., a *Drécher* mellett.

Boltok kiadása!

A róm. kath. egyház tulajdonát képező *Bessenyei-tér 2.* számú bérházában az 1-ső, 3-ik és 4-ik számú, a *Bethlen-utca 3.* számú bérházában pedig az 1-ső, 2-ik és 3-ik számú boltok folyó évi

október 1-étől

kiadók. — Értekezhetni a rk. iskola tanácstermében naponta délelőtt *Adamkovics András* gondnokkal. ::

„NIGRIN“

a legjobb cipő-krém az egész világon!

Az eddigi világhírű

wiksnek

vitriol nélküli gyártása.

ST. FERNOLENDT, WIEN III.

cs. és kir. udvari szállító. — 80 éves gyári fennállás.

Alapítva 1900. évben.

Gabulya Mihály

ruhafestő, vegytisztító, gőzmosó
és plissézoló intézete

Vay Ádám-u. 13. Bejárat Véső-u. felől.

Fest minden színre és gyász-
ruhákat 24 óra alatt.

Vegyileg tisztít bármilyen ru-
hákat kifogástalanul.

Gallér és kézelők stb. hófé-
hérre és tükör fényesre mos 5
nap alatt.

Plisséz 3 óra alatt.

Midőn szives megbizásait ké-
: : rem, vagyok mély tisztelettel : :

Telefon 248. sz.

Gabulya Mihály.

Ezüst éremmel és diszoklevéllel kitüntetve

Villanyvilágítási berendezéseket,
villanyvilágítási felszereléseket,
valamint magántelefon és
villanycsengőbevezetéseket
Mérnöki látogatás és költségvetés díjtalan.

elvéllal olcsón és teljes jótállás mellett

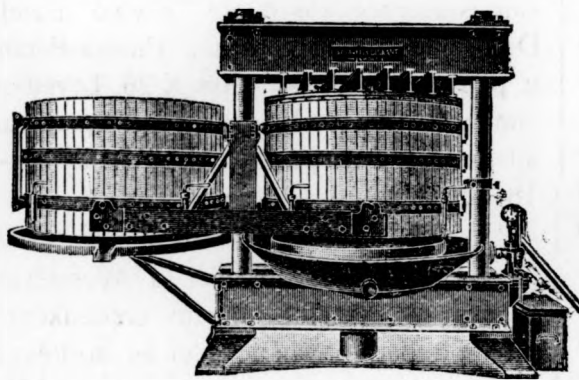
HERSKOVITS GYULA

elektrotechnikai vállalata

Nyiregyháza, — Széchenyi-tér.

Csillárok és égőtetek raktáron.

1902. országos gazdasági kiállítás, Pozsony, I-ső díj, aranyérem. 1902. borászati kiállítás, Eger :
I diszoklevél és aranyérem. 1901. temesvári kiállítás I. díj diszoklevél. 1906. Nagyvárad : I. díj
diszoklevél.

Bor- sajtók

Legujabb rendszerű „Könyök-szerkezetű“,
„Kossuth“, „Hegyalja“, „Mabille“ és „Aczel-
orsós“, a magyar bortermelők legkedveltebb
borsajtói. Legujabb rendszerű,

viznyomású (hydraulikus) kettős kosaru sajtók,
nagyüzemi préseléshez.

Sajtóink főelőnye : A must sohasem érintkezik vasrészekkel ! Egyszerű kezelés !
Óriási erő kifejtés ! A törköly egy darabban és könnyen ki-
vehető ! Egy ember által könnyen kezelhető !

Borsajtóink az 1907. évi pécsi kiállításon aranyérem és diszoklevéllel kitüntetve.

Szőlőzúzók és bogyzók ! Legujabb alumínium haphengerű szőlőzúzógépek.

Szilági és Diszkant gépgyára
Miskolcson.

Berlin Nagy Szálloda

Budapest, VI. Révay-utca 10. szám.
Andrássy-út mellett. Telefon 137—90.

Szobák 2 K 60 f-től feljebb.
140 minden modern kénye-
lemmel berendezett szoba.

Központi fűtés, lift, Vacum-Cleaner.

Winkler Ottó igazgató.

SZABOLCSVÁRMEGYE

NYOMDÁJA RÁKÓCZI-UTCA NYIREGYHÁZA
:: 4. SZÁM. ::

K É S Z I T :

Irodalmi művet, folyóiratot, kereskedelmi és ügy-
védi nyomtatványt, üzleti könyvet, névjegyet, esketési, eljegy-
zési, gyűlési és báli meghívót, osztólapot, föltűnő falragaszt, üzleti körle-
velet, árjegyzéket, részvényt, gyászjelentést, ugyszintén bármi-
nemű könyvnyomdai munkát szolid árakon, gyor-
san és a legcsinosabb kivitelben.

Hirdetések felvé-
tele a
Szabolcsvármegye
politikai napilap
részére.

Szabolcsvármegye
politikai napilap kiadóhivatala

Könyvnyomda,
kiadóhivatal és
szerkesztőség
telefon száma 119.

Butor

a legegyszerűbbtől a legválasztékossabb izlésűig mindenféle fából. Kész menyasszonyi berendezések, valamint külön szobák, vagy egyes darabok szolid ár és pontos kiszolgálás mellett a legmegbízhatóbban kaphatók

Lefkovits Zsigmond

butorraktárában
Nyiregyháza,
Kossuth-tér (törvénytárszék palota mellett.)

Ma már mindenki tudja, hogy legjobb az Erényi S. „Rádium” Sósorszesz

mert a legtökéletesebb, legmegbízhatóbb háziszer. — Törvényesen védve. — Őre az egészségnek, fertőtleníti, erősít és edzi az izmokat, fájdalomcsillapító. Páratlan mint szájviz és bőrápolószer, egy pár csepp a mosdó- és fürdővizbe öntve, kitűnő hatása. Ne hiányozzon egy háztartásból sem.

Kapható mindenütt 44 fillér, 1 korona 10 fillér és 2 korona 20 filléres üvegekben.

Erényi Sándor-féle RÁDIUM sósorszesz vállalat

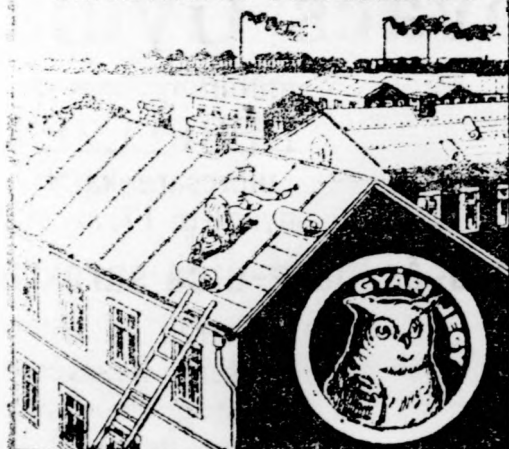
1073

Telefon 273. Nyiregyháza Egyház-u. 10.

Aki egyszer megpróbálja sohasem használ mást!

KOLLARIT-

BŐRLEMEZ RUGANYOS, VIHAR-
BIZTOS ÉS IDŐTÁLLÓ
SZAGTALAN FEDÉLLEMEZ

„Kollarit“-bőrlemez

kaucsuk-kompozícióval bevont fedéllemez,

„Kollarit“-bőrlemez

mezőgazdasági és gyári épületekre a legalkalmasabb.

„Kollarit“-bőrlemez

vízhatlan, a legnagyobb viharok ellentáll.

„Kollarit“-bőrlemez

nem kell mázolni és így fentartási költséget nem igényel.

Kapható:

32-20-7

WIRTSCHAFTER ÁRMIN
vaskereskedőnél Nyiregyházán.

Minden jó gazdasszony
= próbálja meg a =
HOFFMANN-féle
= pörkölt kávét =

Alapított 1902. évben.

25—20

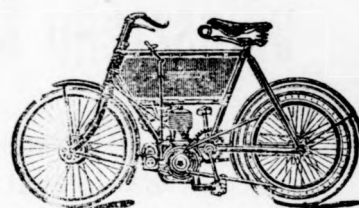
ROSENBERG ÉS HAMMER

varrógép- és kerékpárkereskedése

Debreczen, Piac-utca 8. szám.

(A kereskedelmi palotában.)

Az elismert
legjobb

Viktória

kerékpárok
egyedüli
elárúsítása.

Szakszerű javítóműhely.

Tiszta agyagból készült szép és jó
cserép, fali téglá

és legszebb

nyersfalazati téglá

és Gyári KÉMÉNY-TÉGLÁK

csak a

Karcagi Ágyagiparnál,

Karczagon szereshető be,
hol egyes waggonrakomá-
nyok is megrendelhetők. 22

Üzlet-áthelyezés.

Ifj. Lakatos Lajos cipőüzlet
czég, üzlethelyiségét a
Kossuth-térről SAJÁT
HÁZÁBA helyezte át.
Liliom-utca 18. (Bujtos).

Szenved ön? Bántja a köszvény? Fáj a feje vagy foga? Vannak fájdalmai a karokban vagy a lábszárakban? Fáj a dereka vagy háta? Akkor próbálja meg a világhírű

Oroszlán menthol sósorszeszt

a háziszerek királyát, mely erősebb és hatásosabb mint bármely más sósorszeszt készítmény. Egy eredeti üveg ára csak

44 fillér.

Nagy üveg 1-10 fill., óriási üveg 2-20 fillérbe kerül minden gyógyszerárban vagy üzletben

Főelárusítás: **Nagy Kálmán** gyógyszerárban Nyiregyházán.

Nyiregyháza legnagyobb választéku butoráruháza

Alapítva 1903.

Pazonyi-u. 10.

Üzletemet kibővítése alkalmával teljesen ujonnan a legdivatosabb kivitelű butorokkal berendeztem a fővárosi minta szerint. Állandóan raktáron tartok fényezett kőris, cseresznye, jávor, paliszánder, mahagoni és más különféle anyagokból készült részben saját készítményű háló, ebédlő, uri és női szalon berendezéseket, vas, félrez és egész réz háló- és vendégszoba berendezéseket, ugy-szintén egyszerűbb, de jó kivitelű matt butorokat (tömör fából is) stb. stb. itt fel nem sorolható, de raktáron levő különféle butorokat is utó-érhetetlen olcsó árban

árusítok.

Üzletem szombaton és izr. ünnepnapokon zárva. Raktáron állandóan 200 különféle lakberendezés található.

Tisztelettel

Glück Jenő.

A Ferencz József tudomány-egyetem bőrgyógyászati osztályán Prof. Marschalkó igazgató utasítására, kizárólag a Kolozsvári Heinrich-féle **gyógyszappanokat** rendelik. Világhírű különlegességek:

Kolozsvári KÁTRÁNY-SZAPPAN

(teljesen kiszorította a külföldi gyártmányokat)

IZZADÁS ELLEN Kolozsvári chrom-szappan.
BŐRKIÜTÉS VISZKETEG ELLEN Kolozsvári kén-szappan.

Szeplő, májfolt, stb. arc-tisztatlanság ellen: Kolozsvári borax-szappan.

Hajhullás ellen: Kolozsvári Petrol-szappan.

Ezenkívül egész sora a világhírű gyógyszappanoknak, melyek minden gyógyszerárban és drogeria-üzletben kaphatók. Ismertetőt készséggel küld:

KOLOZSVÁRI HEINRICH JÓZSEF gyógyszappangyár r.-t. Kolozsvárt.

Félix-gyógyfürdő.

Téli és nyári gyógyhely
:: Nagyvárad mellett. ::

Európa leggazdagabb forró kén hőforrása, vízhőfoka 50° Celsius. Gyógyjavelat fürdő alakjában, **csusz (reuma)** és **köszvény** ellen. Női betegségeknek, **idült méh** és **petefészek-gyulladások**, **méh-hurut medencebeli sejtszövetlob** és **izzadmányoknál**. Ivógyógymód alakjában idült **gyomorbántalmaknál** **makacs székrekedésnél** máj- és **epehólyag** betegségeknek, **sárgaság** és **epeköveknek** meglepő gyógyhatás. Tükör-, kád- mór-, szénsav- és iszapfürdők.

1908. évben 8600 állandó fürdővendég.

Állandó fürdőorvos, állandó gyógytár, 250 kényelmes lakoszoba, kitűnő vendéglők, jutányos étlap árak. Állandó elsőrendű cigányzene, vasárnaponként katonazene, tennispálya, gondozott sétautak, fenyőerdő, 200 holdas park. Május 1-től 16 vonat közlekedik naponta.

Posta-távirda.

Interurban-telefon.

Kurtaksa és zenedij nincs. — Prospektust küld az igazgatóság.

Ne legyen kö-zömbös ha észreveszi, hogy **HAJA HULL,** vagy korpaképződése van, hanem használjon azonnal

Dr. DRALLE-féle Nyirfa Hajvizet

Hatása meglepő! Ára K 2-50 és 5.— Kapható gyógytárakban, drogeriákban, illatszerkereskedésekben és jobb fodrászüzletekben.

Gyáros: **Dralle György**, Bodenbach a/E.

Kovács Gyula

mübutorgyáros
DEBRECZEN,
butorcsarnokát Hunyadi-u. 17. sz. alól

a Csapó- és Piacz-utca sarokra

(Takarék és Hitelintézet Részvénytársaság első emeletére) helyezte át.